

Asia: VN/8868/2019

Lausuntopyyntö: Uusimaa-PKS-Helsinki sote-erillisselvityksen loppuraportti

Lausunnonantajan lausunto

1. Ottaako raportissa esitetty malli riittävässä määrin huomioon alueen erityispiirteet sosiaali- ja terveydenhuollossa?

kyllä [Raportissa on hyvin huomioitu Uudellemaalle erityiset asukkaiden nykyiset erityiset palvelutarpeet sekä väestönkasvusta johtuvan palvelutarpeiden kokonaismäärän kasvun. Uudenmaan erityispiirteet ovat myös haaste työvoiman saatavuuden ja työvoiman erityisosaamisen varmistamisen näkökulmasta. Suomessa on noin 2500 sosiaalityöntekijää enemmän kuin kunnissa on sosiaalityöntekijöiden vakansseja. Yli 7200 sosiaalityöntekijää on rekisteröinyt ammattinsa Valviran ylläpitämään sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteri Suosikkiin, mutta kunnissa sosiaalityöntekijöiden vakansseja on noin 4700 ja järjestöissä reilu 200. Näin ollen joissakin kunnissa tällä hetkellä koettu sosiaalityöntekijäpula ei johdu siitä, että sosiaalityöntekijöitä olisi koulutettu liian vähän. Syyt siihen, että kolmannes sosiaalityöntekijöistä ei hakeudu kuntiin asiakastyöhön johtuvat puutteellisista resursseista, valtavista asiakasmääristä, johtamisen ongelmista ja palkasta, joka ei vastaa työn vaatuvuutta. Sote-ratkaisun rinnalla tulee ratkaista myös alan houkuttelevuus: työntekijöille tulee antaa mahdollisuudet tehdä eettisesti kestävää sosiaalityötä mm. asiakasmääriä rajaamalla ja tarjoamalla riittävät resurssit. Myös palkkaus ja työhyvinvointi edellyttävät ratkaisuja. Erilaisilla työaikajoustoilla voidaan myös parantaa alan houkuttelevuutta sekä vaikuttaa henkilöstön työtyytyväisyyteen, työn laatuun ja työtehoon. (Sosiaalialan ammattilaisten työurat 2019, Talentia.) Sosiaalialan lallistetut ammattihenkilöt ovat myös hyvin koulutusmyönteisiä ja kehittävätkä ammattitaitoaan säännöllisesti pääosin itsenäisesti. Sosiaalihuollon ammattihenkilölain (817/2015) mukaan ammattihenkilön velvollisuutena on ylläpitää ammattitaitoaan. Tämän lisäksi laki edellyttää, että työnantaja mahdollistaa ammattitaidon kehittämisen ja ylläpitämisen. Ammattitaidon uudistaminen auttaa työntekijää vastaamaan entistä paremmin asiakkaiden muuttuviin palvelutarpeisiin ja toimintaympäristön muutoksiin. Täydennyskoulutuksen avulla voidaan kehittää organisaatiota, palveluja ja laatua.]

2. Ottaako raportissa esitetty malli riittävässä määrin huomioon alueen erityispiirteet pelastustoimessa?

ei kantaa

3. Mahdollistaako esitetty erilliskokousmalli pääsyn tarpeenmukaisten ja riittävien sote-palvelujen piiriin paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?

kyllä [Malli varmistaa palveluiden saavutettavuutta ja saatavuutta yhden alueellisen järjestäjän mallia paremmin. Tarpeenmukaisten ja riittävien palveluiden varmistaminen edellyttää, että Uudenmaan itsehallinnolliset alueet ovat työnantajana houkuttelevia ja pystyvät näin varmistamaan osaavat, korkeakoulutetut sosiaalihuollon laillistetut ammattihenkilöt.]

4. Mahdollistaako erilliskokousmalli yhteisten palveluiden asiakaskohtaisten perustason sote-palvelukokonaisuuksien toteutumisen alueella paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?

kyllä [Malli mahdollistaa integraation sote-palvelujen ja kuntien palveluiden välillä ja vahvistaa siten myös perustason palveluita.]

5. Mahdollistaako erilliskokousmalli erikoistason palvelujen toteutumisen alueella paremmin kuin yhden alueellisen järjestäjän malli?

kyllä

6. Mahdollistaako erilliskokousmalli perus- ja erikoistason sosiaali- ja terveystieteiden toiminnallisen integraation alueella?

kyllä [Esitetty itsehallinnollisten alueiden ja HUS:n keskinäinen sopiminen vahvistaa integraation syntyä ja mahdollistaa myös alueellisen tarpeen huomioimisen.]

7. Esityksen mukaisesti erikoissairaanhoidon järjestämisvastuu olisi yleisesti ja ensisijaisesti itsehallinnollisilla alueilla, HUSin järjestämisvastuu lakiin perustuvaa ja järjestämissopimuksella sovittavaa vastuuta. Onko raportissa kuvattu ratkaisu mielestänne sote-palvelujen järjestämisen näkökulmasta sekä hallinnollisesti ja HUSin omistajaohjauksen näkökulmasta toteuttamiskelpoinen ja turvaako se sote-palvelujen järjestämisen alueella?

kyllä

8. Turvaako erilliskokousmalli sote-palvelujen järjestämiselle riittävän kantokykyiset alueet?

kyllä pääosin

9. Turvaako erilliskokousmalli asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisen?

kyllä

10. Toteutuuko demokratia erilliskokouksissa perustuslain edellyttämällä tavalla? (ks raportin luku 3) Jos ei, niin miten esityksen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia voitaisiin vahvistaa?

-

11. Toteutuuko palvelujen yhdenvertaisuus esitetyssä mallissa paremmin kuin yhden järjestäjän mallissa?

kyllä

12. Mahdollistaako erilliskokousmalli kielellisten oikeuksien toteutumisen alueella paremmin kuin yhden järjestäjän mallissa?

kyllä

13. Millä toimenpiteillä ja missä palveluissa kielellisiä oikeuksia voitaisiin vahvistaa?

-

14. Millaisia vaikutuksia arvioitte erillISRatkaisulla olevan osana hallituksen linjaamaa valtakunnallista kokonaisratkaisua?

-

15. Ehdotuksia itsehallinnollisten alueiden nimiksi?

-

16. Muut vapaamuotoiset huomiot loppuraportista

-

Katajisto Marjo
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia